

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Број: 6/0-02-198/2015-7
Датум: 23. март 2015. године
Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", број 51/09 и 95/13) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције ("Службени гласник РС" број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације заведеној под бројем 6/0-02-198/2015-1, коју је по приложеном пуномоћју дана 18. фебруара 2015. године поднела Петронијевић Срђана, из "Moravčević Vojnović & Partneri" OAD, ул. Добрачина бр. 10, Београд, Република Србија, у име друштва "CRH PLC", са регистрованим седиштем на адреси 42 Fitzwilliam Square, Dublin 2, Ирска, матични број 12965, дана 23. марта 2015. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем посредне контроле друштва "CRH PLC", са регистрованим седиштем на адреси 42 Fitzwilliam Square, Dublin 2, Ирска, матични број 12965, над следећим друштвима: "Holcim (Srbija)" D.O.O., са регистрованим седиштем на адреси Поповац бб, Параћин, Република Србија, регистрованим у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 07112904, "Agg Proizvodnja" D.O.O., са регистрованим седиштем на адреси Поповац бб, Параћин, Република Србија, регистрованим у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 20436921, "Holcim Agregati" A.D., са регистрованим седиштем на адреси Поповац бб, Параћин, Република Србија, регистрованим у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 08113157 и "Escorec" D.O.O., са регистрованим седиштем на адреси Поповац бб, Параћин, Република Србија, регистрованим у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 20144521, на тај начин што ће "CRH PLC" [...] ¹ купити уделе у наведеним друштвима од "Holcim Ltd", са седиштем на адреси Zurcherstrasse 156, 8645 Jona, Kantons St. Gallen, Швајцарска, регистрованог у Трговинском регистру Кантона St. Gallen под регистарским бројем: CHE – 100.136.893.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је подносилац пријаве концентрације извршио уплату у износу од 25.000,00 (двадесетпетхиљада и 00/100) ЕУР на девизни рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Народне Банке Србије, с позивом на број 6/0-02-198/2015-1, што представља одговарајућу висину накнаде за издавање решења о

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

одобрењу концентрације у скраћеном поступку из члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Привредно друштво "CRH PLC" (у даљем тексту: CRH или подносилац пријаве) из Ирске, поднело је дана 18. фебруара 2015. године, преко пуномоћника Петронијевић Срђане, из "Moravčević Vojnović & Partneri" OAD, ул. Добрачина бр. 10, Београд, Република Србија, пријаву концентрације (у даљем тексту: пријава) која је у Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) заведена под бројем 6/0-02-198/2015-1. Подносилац пријаве је исту допунио дана 19. фебруара 2015. године поднеском бр. 6/0-02-198/2015-2, дана 23. фебруара о.г. поднеском бр. 6/0-02-198/2015-3 и дана 05. марта 2015. године поднеском бр. 6/0-02-198/2015-6. На основу увида у предметну документацију, Комисија је констатовала да је достављена пријава уређена у складу са Уредбом о садржини и начину подношења пријаве концентрације ("Службени гласник РС" бр. 89/2009), чиме су испуњени услови за поступање и одлучивање Комисије у овом предмету у скраћеном поступку. Подносилац пријаве је извршио уплату накнаде за издавање акта Комисији, што је констатовано у ставу II диспозитива.

CRH је матично друштво CRH Групе, међународне групе са седиштем у Ирској, која производи разноврсне грађевинске материјале. CRH производи и дистрибуира своје производе преко три основне структурне групе. Прва од њих, односи се на тешке грађевинске материјале (цемент, агрегати, асфалт, битумен и производи од бетона). Друга група активности обухвата тзв. лаке грађевинске материјале (зидови од стакла, грађевински прибор, заштитне ограде, материјали за травњаке и баште). Трећа група активности односи се на дистрибутивно – трговинске канале грађевинским материјалима.

CRH је водеће глобално друштво у привредној грани у којој је активно и присутно је у 35 земаља широм света. CRH је највеће друштво за грађевинске материјале у Северној Америци, регионални лидер у Европи и све је активније на тржишту Кине и Индије. У 2013. години CRH Група имала је око 76 хиљада запослених на преко 3400 пословних локација и остварила је приход од 18 милијарди ЕУР. У 2013. години Група је остварила 85% прихода од пословних активности у Западној Европи и Северној Америци, док је око 15% прихода остварила из пословних активности у привредама у развоју у Централној и Источној Европи, Јужној Америци и Азији. Аквизиције играју важну улогу у стратегији CRH-а, а преузимање компанија је кључни елемент стратегије раста овог друштва од његовог оснивања до данас. Комисији је достављен преглед свих појединачно највећих акционара овог друштва, са бројем акција које сваки од њих поседује и процентом њихових појединачних удела у укупном акционарском капиталу друштва.

CRH нема регистрована зависна друштва у Републици Србији. [...]

"Holcim Ltd" (у даљем тексту: Holcim) је глобално друштво које има производне локације у око 70 земаља широм света. У 2013. години, Holcim је остварио продају од преко 19,7 милијарди швајцарских франака и имао је око 71.000 запослених широм света. Holcim-ова основна делатност укључује производњу и дистрибуцију цемента,

као и производњу, обраду и дистрибуцију агрегата (дробљени камен, шљунак и песак), бетона и асфалта. Holcim такође пружа услуге саветовања, истраживања, трговине, инжењерске и остале услуге. Ово друштво нуди купцима у грађевинској индустрији широк асортиман материјала који су базирани на цементу и који се користе у стамбеним, нестамбеним и инфраструктурним грађевинским пројектима. Цемент је обавезан састојак за прављење бетона. Производи од цемента се такође могу користити да ојачају лабаве материјале, нпр. у изградњи подлоге. Holcim такође производи, обрађује и дистрибуира агрегате који чине основни састојак бетона и који се користе за многе друге примене. Производња агрегата је усмерена на вађење, припрему и сортирање сирових или коришћених материјала. Агрегати се између осталог користе у производњи бетона, бетонских производа и асфалта, као и за изградњу путева и пруга. Поред тога, Holcim производи и дистрибуира и бетон и асфалт и пружа купцима услуге изградње и међународне трговине. Уз то, пружа услуге заштите животне средине, као што је управљање отпадом.

У намераваној трансакцији циљно пословање (у даљем тексту: Циљно пословање или Бизнис који ће бити отуђен) чине зависна друштва преко којих је Holcim присутан на тржишту Републике Србије. Holcim ће отуђити Бизнис у Републици Србији како би "спајање једнаких", Holcim и "Lafarge SA" (у даљем тексту: Lafarge), са седиштем на адреси 61 Rue des Belles Feuilles, 75116 Париз, Француска, било у складу са решењем Комисије бр. 6/0-02-504-115 од 19. децембра 2014. године, о условном одобрењу концентрације, о чему ће у наставку текста бити више речи. Бизнис који ће бити отуђен у Републици Србији, а који се налази под контролом Holcim-а, укључује следећа друштва, њихову целокупну материјалну и нематеријалну имовину, све неопходне лиценце, дозволе, одобрења и овлашћења, све уговоре, споразуме, закупе, обавезе и договоре, евиденције купаца и сво особље (укључујући ту и сво особље које је неопходно за одрживост и конкурентност Бизниса који ће бити отуђен (Кључно особље):

1. Holcim (Srbija) d.o.o. Popovac

Привредно друштво које је основано и регистровано у Републици Србији под матичним бројем 07112904, са регистрованим седиштем на адреси Поповац бб, Поповац, Параћин. Претежна регистрована делатност овог друштва је производња цемента (шифра: 2351). Holcim обавља своје пословања које се односи на цемент и бетон у Републици Србији кроз ово друштво. Бизнис који ће бити отуђен подразумева једну интегрисану фабрику цемента која се налази у Поповцу (160 км југоисточно од Београда) чији је производни капацитет [...] тона цемента на годишњем нивоу. Такође, друштво Holcim (Srbija) d.o.o. Popovac поседује две фабрике готовог бетона које се налазе на ободима града Београда (Фабрика бетона Исток, Панчевачки пут 62, и Фабрика бетона Запад, Талијина 17, Добановци). Фабрика бетона Запад у Добановцима, будући да је нова, тренутно није оперативна. Ово друштво остварило је приход у 2014. години у износу од [...] ЕУР.

2. Holcim Agregati ad Popovac

Привредно друштво које је основано и регистровано у Републици Србији под матичним бројем 08113157, са регистрованим седиштем на адреси Поповац бб, Поповац, Параћин. Претежна регистрована делатност овог друштва је превоз терета унутрашњим пловним путевима (шифра: 5040). Holcim обавља своје пословање које се односи на агрегате у Републици Србији кроз ово друштво. Бизнис који ће бити отуђен

подразумева пословне активности које се односе на агрегате које се обављају преко друштва Holcim Agregati ad Popovac. [...]

3. **Ecorec d.o.o. Popovac**

Привредно друштво које је основано и регистровано у Републици Србији под матичним бројем 20144521, са регистрованим седиштем у Поповцу, Параћин. Претежна регистрована делатност овог друштва је поновна употреба разврстаних материјала (шифра: 3832). [...]

4. **AGG Proizvodnja d.o.o. Popovac**

Привредно друштво које је основано и регистровано у Републици Србији под матичним бројем 20436921, са регистрованим седиштем у Поповцу, Параћин. Претежна регистрована делатност овог друштва су остале стручне, научне и техничке делатности (шифра: 7490). [...]

Бизнис који ће бити отуђен остварио је приход (приход сва четири зависна друштва Holcima-a) у Републици Србији у 2014. години у износу од око [...] ЕУР.

Као што је претходно наведено, предметна концентрација је у вези са Решењем Комисије бр. 6/0-02-504/2014-115 од 19. децембра 2014. године, којим је Комисија условно одобрила концентрацију друштава Holcim и Lafarge, уз прописивање структурне мере којом се Holcim и Lafarge (у даљем тексту: Стране) обавезују да продају – отуђе целокупну имовину и пословање друштва Holcim у Републици Србији. У складу са тачком 27. решења Комисије, купац Бизниса који ће бити отуђен мора да испуни следеће критеријуме:

- да буде независтан и неповезан са Странама и њиховим Повезаним друштвима;
- да поседује финансијска средства, доказану стручност и подстицај за одржавање и развој Бизниса који ће бити отуђен, као одрживе и активне снаге која се такмичи са Странама и другим конкурентима; и
- стицање Бизниса који ће бити отуђен од стране Купца не сме да створи, у светлу информација које су доступне Комисији, prima facie забринутости у погледу конкуренције, нити да доведе до ризика да ће спровођење Обавеза бити са закашњењем. Нарочито, од Купца се мора оправдано очекивати да ће прибавити сва неопходна одобрења од релевантних регулаторних органа за стицање Бизниса који ће бити отуђен.

CRH је дана 31. јануара 2015. године, Holcim-у и Lafarge-у дао обавезујућу понуду, у вези са куповином "глобалног циљног бизниса", као и нацрт купопродајног Уговора, којим су регулисана сва права и обавезе уговорних страна и динамика реализације предметне пословне трансакције. Повереник за надзор Holcim-овог Бизниса који ће бити отуђен у Републици Србији (Савет Комисије је на 13. Седници одржаној 27. јануара 2015. године, дао сагласност на достављени предлог да мандат Повереника за надзор у овом предмету обавља "ING Corporate Finance" из Лондона - у даљем тексту: Повереник) је од правних саветника учесника ове трансакције, 06. фебруара 2015. године, добио примерак предметног Уговора и његове прилоге, укључујући и примерак образложеног предлога, датиран 17. фебруара о.г., којим се CRH истиче као преферирани купац "глобалног" предмета продаје. Стране су такође Комисији доставиле образложени предлог купца, са свим трансакционим документима, у складу са обавезама Страна из тачке 29. Решења Комисије.

Повереник је у складу са својим мандатом, доставио Комисији дана, 20. фебруара о.г., Извештај са мишљењем о прихватљивости кандидованог купца Бизниса и имовине у Републици Србији. Посебну пажњу приликом анализе достављеног Извештаја, Комисија је посветила оцени да ли су испуњени сви прописани услови дефинисани тачком 27. Решења, а који се односе на прихватљивост купца и његово одобравање од стране Комисије као "одговарајућег купца".

Први од њих је његова независност и неповезаност са друштвима Holcim и Lafarge. У вези са овим условом, у достављеном Извештају Повереника се наводи да су, као одговор на упите Повереника, сва три друштва (Lafarge и Holcim са једне и CRH са друге стране), потврдили да су независни и неповезани једни са другима. На основу јавно доступних информација, као и путем постављања директних упита горе наведеним друштвима од стране Повереника, нису утврђене никакве друге везе између њих, осим оних које се у циљу и за потребе истицања укупног чињеничног стања, наводе у наставку текста. Оне, према мишљењу Повереника (са каквим ставом се и Комисија сложила), по својим размерама не угрожавају услов независности. [...]. Претходно наведене економске везе између релевантних друштава, не дају разлог за закључак о њиховој материјалној повезаности, нити стварају забринутост за независност ових друштава. Горе описане везе су за Повереника прихватљиве, с обзиром да су историјске природе и нису материјалне у погледу величине, односно вредности у овим односима су минималне у односу на укупну вредност пословања ових компанија на глобалном тржишту. Осим тога Повереник је ову своју тезу илустровао и статистичким подацима, који се односе на обим и вредност реализованих количина набавки цемента, које је компанија CRH у 2013. години (нема коначних података за 2014. годину) купила од друштва Holcim, као и од друштва Lafarge. Реч је о малим количинама, а вредност извршених набавки од сваког од ових друштава, исказана је у промилима, у односу на укупан ниво остварених прихода CRH у 2013. години. Комисија је приликом оцене независности купца, такође ценила и чињеницу, да све претходно наведене пословне комуникације, немају никакве ни директне, ни индиректне рефлексије на тржиште Републике Србије, и из разлога географске лоцираности наведених друштава.

Од стране Lafarge-а и Holcim-а потврђено је да ниједан од директора ових друштава није у менаџменту CRH, или његових супсидијара (и обрнуто), и да нема материјалних веза између руководства ових друштава. Иста потврда добијена је и од CRH. Повереник на основу свог независног истраживања јавних информација, није идентификовао постојање били каквих других економских веза између претходно наведених друштава.

У Извештају Повереника интерпретиран је навод CRH, према коме ово друштво не поседује никакву зависну и повезану фирму регистровану и активну у Републици Србији, из којег разлога ово друштво не предвиђа било какве препреке и проблеме у обезбеђењу потребних сагласности за спровођење предметне аквизиције, од стране надлежног регулаторног тела Републике Србије. На основу овде изнетог чињеничног стања, Повереник закључује да CRH нема никаквих активности, ни друштава у Републици Србији, каква ситуација сугерише закључак о одсуству било каквог преклапања између CRH и Бизниса који ће бити отуђен у Републици Србији.

Други услов који мора задовољити потенцијални купац, јесте поседовање неопходних финансијских средстава као гаранције успешног финансирања и окончања преузимања

циљног Бизниса на глобалном нивоу. [...] Овде изнети подаци недвосмислено потврђују финансијску способност потенцијалног купца, да обезбеди финансирање предмета преузимања на глобалном нивоу (што укључује и цену преузимања циљног пословања у Републици Србији).

Трећи прописани услов за одобравање кандидованог купца, тиче се тога да процес овог преузимања (стицање Циљног пословања од стране конкретног купца), не генерише било какав проблем, или забринутост у погледу конкуренције на релевантним тржиштима. У конкретном случају овај услов је према оцени Повереника задовољен. Овакву врсту закључка, Повереник извлачи из елемената анализираних пословног плана купца, у чији је садржај имао увида и на основу чега сматра да CRH поседује јасну намеру, као и способност за додатни раст и развој бизниса, над којим ће у Републици Србији стећи контролу. Такав пословни план усклађен је са циљем који је Комисија поставила у свом Решењу, а који се односи на стварање трајне структурне промене на тржишту, на начин увођења новог конкурента – оног који није био претходно присутан као учесник активан на релевантним тржиштима која су дефинисана за потребе тог поступка.

Повереник, на основу свега претходно наведеног, износи своје мишљење да CRH испуњава услове из тачке 27. предметног решења Комисије, у вези са чим даје позитивно мишљење Комисији. Повереник предлаже да се CRH од стране Комисије сматра прихватљивим купцем у поступку реализације трансакције којом се спроводе структурне мере Комисије одређене решењем бр. 6/0-02-504/2014-115 од 19. децембра 2014. године. Комисија је на темељу анализе свих достављених и расположивих података и информација, утврдила да CRH као кандидовани купац Бизниса који ће бити отуђен у Републици Србији, испуњава све предвиђене услове који су наведени у тачки 27. Решења о условном одобрењу концентрације Holcim/Lafarge. С тим у вези, Савет Комисије је дана 06. марта 2015. године оценио да је CRH одговарајући и прихватљив купац, и дао сагласност да то друштво може да преузме Бизнис који ће бити отуђен, а који је по својој структури специфициран у тачки 2. Решења Комисије и чијим преузимањем се извршава наложена структурна мера из овог Решења. Приликом давања предметне сагласности, посебно је цењена чињеница да потенцијални купац циљног бизниса друштва Holcim у Републици Србији, није учесник ни на једном од тржишта која су у предмету Holcim/Lafarge дефинисана као релевантна тржишта производа (цемент, агрегати и бетон). Даље, уколико би CRH постао купац предмета продаје у Републици Србији, то би значило увођење новог конкурента на сваком од претходно поменутих три релевантна тржишта. Такође, сагласност Комисије заснована је на томе да као потенцијални купац није кандидовано друштво "Titan" d.o.o. из Косјерића, које би након повезивања друштава Holcim и Lafarge, представљало јединог конкурента активног на тржишту производње цемента у Републици Србији. Предметним Решењем Комисије захтевано је да се уведе нови конкурент, а не да се преузимањем Циљног пословања смањи постојећи број учесника активних на релевантним тржиштима и ојача њихова појединачна тржишна снага. Подносилац пријаве је такође на исти начин као што је учинио Повереник, образложио адекватност CRH као купца Бизниса који ће бити отуђен, а који испуњава све услове из тачке 27. Решења Комисије.

Као правни основ концентрације Комисији је од стране подносиоца пријаве достављена обавезујућа и неопозива понуда ("Обавезујућа понуда") CRH-а за стицање одређене имовине ("Бизнис") од друштава Holcim и Lafarge, укључујући Бизнис који ће

бити отуђен и уговорени Купопродајни уговор ("Купопродајни уговор"). Lafarge и Holcim могу да се одреде да прихвате Понуду након закључења процеса консултација са радним саветом и имају дискрецију да одлуче да ли ће је прихватити. Понуда ће важити до једног од следећих датума који први наступи (а) две недеље након закључења процеса консултација са радним саветом и (б) 31. августа 2015. године. Очекује се да ће за консултације са радним саветом бити потребно два до три месеца. Купопродајни уговор је условљен:

- одобрењем стицања од стране акционара друштва CRH на ванредној скупштини сазваној у ту сврху;
- успешним окончањем спајања Lafarge / Holcim; и
- окончањем одређених локалних реорганизација које се морају спровести пре закључења Купопродајног уговора.

Крајњи рок за реализацију Купопродајног уговора је ранији од следећих датума (i) три месеца након окончања спајања друштва Lafarge и Holcim и (ii) 31. децембар 2015. године али у сваком случају не пре 31. августа 2015. године. Рокови за отуђење Циљног бизниса од стране Holcim-а у Републици Србији дефинисани су Решењем Комисије - тачка б Обавезе у погледу отуђења.

Као стицање прве класе по Правилима Агенције за листинг UKLA, Стицање је условљено претходним одобрењем акционара CRH. CRH намерава да изда проспекат у фебруару који ће садржати детаљнији опис Стицања и сазивања ванредне скупштине акционара, при чему се очекује да ће ванредна скупштина бити одржана у марту 2015. године. За одобравање Стицања је потребна проста одлука CRH акционара донета простом већином гласова.

За приступање реализацији Купопродајног уговора, CRH Група захтева:

- одобрење органа за заштиту конкуренције у Канади и Републици Србији и одобрења Европске комисије;
- одобрење идентитета CRH као купца Бизниса од стране Административног већа за економску одбрану у Бразилу, Канадског бироа за заштиту конкуренције, Европске комисије и Комисије за заштиту конкуренције у Републици Србији; и
- поједина друга одобрења регулаторних органа која се не односе на заштиту конкуренције у одређеном броју јурисдикција.

CRH Група се у Купопродајном уговору обавезала према Lafarge и Holcim да ће прибавити сва потребна одобрења за реализацију закључења трансакције "без обзира на све". Уколико упркос преузетој обавези друштва CRH да предузме све кораке и радње неопходне за прибављање потребних регулаторних одобрења, неко одобрење не буде прибављено до крајњег рока за реализацију Купопродајног уговора, у том случају овим Уговором је предвиђено да ће:

- Купопродајни уговор бити реализован у свим јурисдикцијама, осим у оној у којој није прибављено регулаторно одобрење; и
- бити именован повереник за отуђење у јурисдикцији у којој нису прибављена потребна регулаторна одобрења. Повереник за отуђење ће бити задужен да прода релевантни бизнис.

Комисија је прихватила Обавезујућу понуду од стране CHR-а и Уговор о купопродаји Project Sities акција (који је потписан од стране подносиоца пријаве) као валидни правни основ предметне концентрације.

За потребе дефинисања релевантног тржишта производа у предметном поступку, подносилац пријаве је на основу оквира активности Бизниса који ће бити отуђен, предложио три релевантна тржишта производа и то:

- тржиште производње и продаје портланд (сивог) цемента;
- тржиште продаје агрегата (што је генерички назив за шљунак, песак и дробљени камен);
- тржиште продаје бетона.

Подносилац пријаве пре свега истиче чињеницу да учесници у намераваној концентрацији не послују на истим релевантним тржиштима у Републици Србији. Наиме, Бизнис који ће бити отуђен се бави производњом и продајом цемента, готовог бетона и агрегата, док CRH Група не послује са цементом, готовим бетоном и агрегатима у Републици Србији, [...]. Из тог разлога, подносилац сматра да се може закључити *prima facie* да намеравана Концентрација неће довести до проблема у области конкуренције, а поготово не стварањем или јачањем доминантног положаја.

За потребе дефинисања релевантног тржишта производа, подносилац пријаве је као прво и најзначајније (у смислу генерисаних прихода) предложио тржиште цемента на коме је активан Бизнис који ће бити отуђен (преко друштва Holcim Srbija) под контролом Holcima у Републици Србији. Цемент је хидраулично минерално везиво које се добија млевењем тзв. портланд цементног клинкера - вештачког каменог материјала који се ствара печењем кречњака и глине, температура печења је 1350-1450°C. Поред портланд цементног клинкера, за чије се добијање користи мешавина кречњака и глине у односу 3:1 (однос маса), у цементу је редовно присутна и мања количина гипса (до 5%) који се додаје ради регулисања времена везивања цемента. Портланд цемент карактерише сразмерно константан хемијски састав, чије су карактеристике ближе наведене и исте се налазе у списима предмета. Реч је о хомогеном производу, ниског степена супституције.

Цементи се у општем случају могу поделити на врсте и класе. Врсте представљају категорије цемената с обзиром на састав и технологију производње, док класе цемената означавају њихове механичке карактеристике. Деле се у две основне групе: на цементе на бази портланд цементног клинкера и на остале - специјалне врсте цемената. То су сви цементи који се производе млевењем портланд цементног клинкера. У ту групу спадају цементи који поред портланд цементног клинкера садрже и друге различите додатке који мењају својства портланд цемента у зависности од садржаја. Повећавањем ових додатака јасно ће се јаче испољити разлике између ових цемената и чистог портланд цемента. Иако су чврстоће ових цемената у почетку мање од чврстоћа чистог портланд цемента, они углавном при већим старостима од 28 дана, надмашују те чврстоће. Због тога имају исте класе као и чист портланд цемент. Такође у зависности од садржаја ових додатака, мењају се и захтеви за количином воде, нарочито ако се као додаток појављују пуцолани. Портланд цемент нема других састојака осим оних који улазе у састав портланд цементног клинкера, изузев додатака гипса који је, како је претходно указано неопходан ради регулисања времена везивања. Ово је несумњиво најзначајнија врста цемента, пошто она представља основ за

добијање већине других врста цемента. У светским оквирима од укупне производње свих врста цемента, на портланд цемент отпада око 70%.

Подносилац пријаве наводи да сиви цемент може бити издељен према одређеним разредима, који су прецизирани од стране Европског комитета за стандардизацију у издању EN 197-1, иако разматрања на страни понуде показују да различити разреди сивог цемента представљају јединствено тржиште производа. Стога, Европска комисија је била доследна у својим одлукама да сиви цемент свих разреда представља једно тржиште производа. Сиви цемент се продаје у врећама или у ринфузу. Цемент у ринфузу и цемент у врећама представљају јединствено тржиште производа (тј. тржиште сивог цемента) и испоручују се од стране истих испоручиоца. Они радије представљају различите модалитете дистрибуције него различите производне карактеристике. Вреће које садрже око 25-30 kg се продају у "уради сам" продавницама и код продаваца грађевинског материјала на мало. Цемент у ринфузу се обично продаје фабрикама бетона, фабрикама бетонских производа или великим грађевинским локацијама. Генерално, сви произвођачи цемента продају и цемент у врећама и цемент у ринфузу, што значи да је конкурентски пејзаж сличан. Из перспективе понуде, постројења за паковање у вреће су постројења ниске технологије и не захтевају значајна улагања. Било који добављач цемента може лако да достави и отпреми цемент у врећама.

За потребе дефинисања релевантног географског тржишта подносилац наводи да је Европска комисија у својим претходним одлукама заузела становиште да је тржиште сивог цемента најмање национално, али је у последњим одлукама оставила отворену прецизну дефиницију географског тржишта. Неки други национални органи за заштиту конкуренције, као што су "Bundeskartellamt" (немачки орган за заштиту конкуренције), "CNC" (шпански орган за заштиту конкуренције) и "СМА" (орган за заштиту конкуренције Уједињеног Краљевства), заузели су становиште да тржиште сивог цемента може бити регионално, што је утврђено према максималној удаљености од сваке фабрике цемента или стоваришта преко којег не би било економски исплативо да се транспортује цемент. Према оцени подносиоца, дефинисање локалних тржишта на основу радијуса од 150 km до 250 km не чини се релевантним у Републици Србији с обзиром на површину националне територије и једноставан приступ саобраћајној инфраструктури. На основу наведеног и у складу са прецедентима Европске комисије, подносилац сматра да постоји укупно тржиште за производњу и продају сивог цемента, независно од разреда цемента и паковања. Учесници концентрације предлажу да тржиште сивог цемента буде национално по обиму пошто је свака од три фабрике цемента које се налазе у Србији једина у радијусу од 150 km око ње, а све три су у радијусу од 250 km једна од друге.

Комисија је прихватила понуђену дефиницију релевантног географског тржишта од стране подносиоца пријаве, па је сходно истом у географском смислу, релевантно тржиште производа дефинисала као тржиште Републике Србије, у складу са својом надлежношћу. Комисија је у предметној анализи релевантног географског тржишта, пошла од предложеног става подносиоца пријаве, вршећи квалификацију сходно члану 6. став 3 Закона о заштити конкуренције и члана 5. став 2 и 3 Уредбе о критеријумима за одређивање релевантног тржишта ("Службени гласник РС" бр. 89/09).

Друштво Holcim Србија управља својом фабриком у Поповцу - 160 km југоисточно од Београда, док друштво Lafarge управља својом фабриком у Беочину – 95 km северно од Београда. На тржишту производње сивог цемента у Републици Србији, активно је и

друштво "Titan" d.o.o. из Косјерића, чија је фабрика цемента лоцирана на око 135 km југозападно од Београда. Цементара "Titan" d.o.o. је удаљена од цементаре Lafarge око 180 km, а од цементаре Holcim око 190 km. Када се производња цемента посматра и у наднационалном, односно регионалном оквиру, закључак је да у том случају нема никаквог преклапања између CRH и Holcim цементаре у Поповцу. Такво становиште одређено је информацијом која је достављена Комисији (њен извор је Holcim), а према којој се најближа цементара CRH налази у Украјини, што представља удаљеност од Србије – ваздушном линијом од око 700 km. Осим тога, према достављеним информацијама, та цементара своје производе не пласира ни на тржишту ЕЕА, ни у Републици Србији.

Током спровођења испитног поступка у предмету Holcim/Lafarge Комисија је прикупила низ података и информација који се односе како на тржиште цемента, тако и на тржиште агрегата и бетона. Тржиште производње цемента у Републици Србији карактериште олигополска структура, високог степена концентрисаности. Удео Бизниса који ће бити отуђен и кога ће преузети купац истог, овде подносилац пријаве, у односу на укупно инсталисане капацитете у производњи цемента у Републици Србији је /30-40/%, Lafarge-а /40-50/%, а друштва "Titan" d.o.o. око /20-30/%. У 2013. години удео у продаји цемента циљног пословања у Републици Србији био је [...] у односу на инсталисани капацитет (око /30-40/%) из разлога што агрегатну понуду цемента на тржишту Републике Србије чини и цемент из увоза. Обзиром да подносилац пријаве није присутан на релевантном тржишту у Републици Србији и да је током испитног поступка у предмету Holcim/Lafarge детаљно анализирао снагу циљног Бизниса на тржишту цемента, Комисија закључује да спровођење предметне концентрације не доводи до хоризонталног преклапања активности учесника на релевантном тржишту. Након реализације трансакције, удео Бизниса који ће бити отуђен на тржишту цемента у Републици Србији преузеће CRH, на који начин се у смислу броја учесника на овом тржишту, неће променити структура релевантног тржишта, односно доћи ће само до промене власника тржишног удела који тренутно поседује Holcim (тзв. "ускакање у чизме").

Друго релевантно тржиште производа на коме је активан Бизнис који ће бити отуђен (преко друштва Holcim Agregati), а које је подносилац пријаве предложио као значајно за потребе овог поступка, јесте тржиште агрегата. Агрегати се састоје од три примарне сировине које се користе у изградњи и грађевинарству: шљунак, дробљени камен и песак. Агрегат учествује са 70-80% у укупној маси бетона и од његових карактеристика зависе својства бетонских смеша и очврслог бетона. За справљење бетона користе се природни песак, шљунак и дробљени камен. Производња агрегата је усмерена на вађење, припрему и сортирање сировине. Нарочито, агрегати могу бити вађени из земље или мора (примарни агрегати), добијени од отпадних производа из рударских или индустријских активности (секундарни агрегати) или од рециклираних извора, као што су локације за рушење и грађевински отпад (рециклирани агрегати).

Упркос одређеном недостатку замене на страни потражње између шљунка и дробљеног камена са једне стране и песка са друге стране, према ставу подносиоца пријаве, агрегати чине једно јединствено тржиште производа, обзиром да је избор између дробљеног камена или песка и шљунка у великој мери под утицајем геологије и доступности за бетон и производњу бетона. Такође, постоји значајан опсег за замену на страни потражње између две врсте агрегата, нарочито за производњу бетона и изградњу путева који чине највећи део примарне потрошње агрегата. У неким

случајевима, Европска комисија је такође разматрала, али није на крају одлучила, да ли агрегати могу бити даље подељени на основу врсте материјала и стога обухватити поред такозваних примарних агрегата (дробљени камен, шљунак и песак узети директно из каменолома или депозити шљунка и песка) и такозване секундарне агрегате (који су вештачког порекла и настају комбинацијом отпада и рециклираних агрегатних производа, као што су: отпад из рудника, отпад од кинеске глине, коришћени железнички баласт, дробљено стакло и слични отпад). Европска комисија је навела да је у својим претходним одлукама разматрала као могућу даљу поделу агрегата и то:

- a) између примарних агрегата (дробљени камен, шљунак и песак) и секундарних агрегата (глина и отпад од кинеске глине, шкриљац, пепео из електрана, шљака и отпад из локација за рушење/грађевински отпад).
- b) између песка и шљунка, са једне стране и дробљеног камена, са друге стране.
- c) између агрегата вађених из земље или агрегата вађених из мора.

Међутим, како наводи подносилац пријаве, Европска комисија је на крају оставила отворену прецизну дефиницију тржишта у овој одлуци. Имајући у виду наведено и за потребе анализе која се врши у вези са трансакцијом, подносилац је предложио да сви агрегатни материјали представљају једно тржиште.

Комисија је прихватила на овај начин предложену дефиницију релевантног тржишта производа имајући у виду да су оба учесника концентрације као вертикално повезани системи, активна на овом тржишту, како кроз продају агрегата трећим лицима, тако и кроз коришћење истих у производњи бетона.

Подносилац сматра да је релевантно географско тржиште за агрегате локално, првенствено због утицаја транспортних трошкова, са ефективном удаљеношћу од око 50 до 80 км од извора испоруке. Само у одређеним случајевима, у зависности од географије, топологије и доступности агрегата, радијус може бити и шири. У складу са прецедентима Европске комисије, стране сматрају да постоји укупно тржиште за производњу и продају агрегата, независно од врсте материјала. С обзиром да CRH нема каменоломе за агрегате у Србији, и да није имао продаје агрегата у претходним годинама, подносилац сматра да прецизна дефиниција тржишта може остати отворена, пошто трансакција неће довести до забринутости у погледу конкуренције на овом тржишту под било којом алтернативном дефиницијом тржишта агрегата.

Комисија је прихватила на овај начин предложену дефиницију релевантног географског тржишта када је реч о агрегатима, које се из горе неведених разлога и ограничења не може третирали као национално. Друштво Holcim Agregati, са седиштем у Поповцу, обавља бизнис агрегата. [...]. На основу података који су достављени Комисији од стране учесника концентрације, Комисија је определила податке у вези са продајом агрегата учесника концентрације на основу информација прикупљених током испитног поступка у предмету Holcim/Lafarge. Тржишни удели су базирани на домаћим продајама, при чему је удео Holcima опредељен на око /5-10/%. Комисија није посебно анализирали локална тржишта агрегата из разлога што ни Lafarge ни CRH нису присутни на овом тржишту. Након спровођења предметне концентрације удео CRH-а на тржишту бетона износиће око /5-10/%, што је удео који тренутно поседује Holcim.

Треће релевантно тржиште производа које је предложио подносилац пријаве, а на коме је активан Бизнис који ће бити отуђен (преко друштва Holcim Srbija) јесте тржиште

бетона. Комисија је имајући у виду да је циљно пословање веома активно на тржишту бетона, прихватила да се ово тржиште одреди као једно од релевантних тржишта производа.

Бетон је грађевински материјал који се прави углавном од цемента, агрегата (углавном шљунак и песак) и воде. Бетон очвршћава после мешања и уграђивања, услед хемијског процеса који се назива хидратација. Вода реагује са цементом, који очвршћава и повезује остале компоненте у смеси, чиме се на крају добија тврд „камени“ материјал. Најширу примену несумњиво имају бетони код којих се као везиво користи цемент, и које би формално требало звати цемент-бетонима, али је у пракси уобичајено да се материјали овог типа називају само бетонима. Бетон се меша или на локацији или најчешће у посебним постројењима и затим се транспортује у камионима са мешалицом до тачке где ће бити употребљен.

Битна карактеристика бетона је да се може транспортовати само на краћим раздаљинама због свог трајања. Наиме, бетон је веома нестабилан производ због тога што садржи воду. Бетон обично траје само око 90 минута и мора да се користи убрзо након што је измешан. То је материјал који се највише користи од свих вештачких материјала на свету. Користи се за прављење путева, зграда, темеља, мостова, „камених“ блокова итд. Купци бетона су грађевинске компаније, као и друштва за изградњу и јавне радове, која купују бетон када и све док развијају грађевински пројекат у одређеној области и стога количине имају тенденцију да се значајно мењају. Исто тако, произвођачи бетона могу достићи значајне тржишне уделе када треба да врше испоруке за велике грађевинске пројекте у близини релевантних фабрика. Овај удео на тржишту значајно опада када се релевантни грађевински пројекат заврши.

За потребе дефинисања релевантног географског тржишта које се односи на производњу и продају бетона, подносилац пријаве је позивајући се на претходне одлуке, Европске Комисије предложио да географско тржиште за бетон буде локално. Подносилац наводи да се географско тржиште за бетон одређује на основу саобраћајних веза и временског периода током којег материјал може да се безбедно транспортује пре него што отврдне. Сходно истраживању и пракси Европске Комисије, подносилац предлаже да се релевантно географско тржиште за бетон ограничи на приближно 15-40 км око места производње бетона. Према ставу Европске Комисије прави параметар за одређивање релевантног географског тржишта је време транспорта од фабрике бетона до купца, што може да се преведе у различите удаљености у зависности од тога да ли је област урбанизована или не, или од густине саобраћаја. Имајући у виду да бетон мора да се достави на место коришћења најкасније 90 минута од производње, подносилац пријаве сматра да у односу на ту чињеницу, тржиште бетона у територијалном смислу треба да буде дефинисано као регионално или локално, а не као национално или шире.

Комисија је анализирајући техничке особине бетона, његову примену, саобраћајну инфраструктуру и локације бетонских база које су у власништву конкурената, прихватила предлог подносиоца да релевантно географско тржиште за бетон буде уже дефинисано од националног, односно да се одреди као локално.

Нолсџин поседује и управља са две фабрике бетона које се налазе на ширем подручју града Београда: Фабрика бетона Исток, Панчевачки пут бр. 62, саграђена 2006. године, капацитета производње бетона од 120 м³/h и Фабрика бетона Запад, ул. Таљина бр. 17, Добановци, саграђена 2012. године, капацитета производње бетона од 100 м³/h.

Фабрика бетона Запад, у овом моменту није активна. CRH бетонске базе налазе се на територији Мађарске и удаљене су око 25 километара од границе ове земље са Србијом, због чега исте не спадају у географски радијус у односу на Holcim-ове фабрике бетона у Републици Србији. Комисија је у свом решењу бр. 6/0-02-504/2014-115 од 19. децембра 2014. године, тржиште бетона у географском смислу дефинисала као локално, а што је у самом решењу ближе прецизирано, како са становишта удаљености од места производње бетона, тако и са становишта времена његовог трајања након што се измеша (дужина времена употребљивости).

У односу на дефиницију релевантног географског тржишта, Комисија констатује да је циљно пословање активно на тржишту бетона у граду Београду. Комисија је определила тржишни удео циљног пословања и конкурената на тржишту бетона у Београду на основу историјских података од ЦИС-а, статистичких података и тржишних извештаја, које је прикупила током испитног поступка у предмету Holcim/Lafarge. Тржишни удео Holcima на тржишту бетона у Београду је око /5-10/%, док је удео Lafarge на истом тржишту око /20-30/%. Комисија је определила највеће конкуренте и њихове уделе на тржишту бетона у Београду: Beton Plus (16%), Elita Cop (5%), Nexa (6%), Akord (2%) и остали 41%. Након спровођења предметне концентрације удео CRH-а на тржишту бетона на подручју града Београда износиће око /5-10/%, што је удео који тренутно поседује Holcim.

Као глобално друштво и дугорочни инвеститор, CRH препознаје разлике у обичајима и пракси запослених у државама у којима послује. [...]. CRH, као и Holcim, примењује највише међународне стандарде за безбедност запослених и корпоративну друштвену одговорност. Сходно томе, CRH планира да се након спроведене концентрације фокусира на безбедност, управљање животном средином и односима са запосленима. [...]

Одбор CRH сматра да је стицање одређене имовине ("Бизнис") од друштава Holcim и Lafarge, укључујући Бизнис који ће бити отуђен, привлачна стратешка прилика за CRH, при чему се такво становиште темељи на даље наведеним квалификацијама:

- Бизнис се састоји од географски разноврсног портфолија квалитетне имовине са лидерским позицијама на тржишту и у складу је са CRH стратегијом пословања и развоја;
- Бизнис је комплементаран са постојећим пословним активностима друштва CRH и компатибилан је постојећој мрежи друштва CRH коју чине његови повезани пословни субјекти у Северној Америци, Европи и Азији.
- У Западној Европи, имовина Бизниса је такође комплементарна са постојећим пословним активностима CRH у региону, што доприноси повећању обима пословања у водећим европским привредама. Имовина Бизниса ће унапредити постојећу мрежу за цемент друштва CRH и повезаће се са значајним пословним активностима CRH на силазним тржиштима.
- Стицањем Бизниса CRH ће постати водеће друштво за грађевинске материјале у Централној и Источној Европи. Тиме ће друштву CRH бити омогућено да стекне искуство и пословне референце за изградњу великих и успешних бизниса у региону (Пољска и Украјина) и да развије свој модел вертикалне интеграције.
- У свим регионима додавање Бизниса пружиће нове прилике за развој и нове платформе за будући раст друштва CRH, дајући му могућност да прошири свој

модел допунског стицања на свим платформама, као и да прошири свој модел вертикалне интеграције пословања на силазним тржиштима.

Аквизиција се спроводи у погодном тренутку за CRH и по повољној процени вредности:

- ниски трошкови финансирања;
- зарада у тешкој индустрији је на циклично ниском нивоу и индустријске марже су на минималном нивоу; и
- циклус глобалне изградње је у фази раста.

Аквизиција има значајан потенцијал да увећа вредност CRH-а, будући да је CRH идентификовао синергетске ефекте у вредности од 90 милиона евра (без трошкова имплементације) који ће бити остварени у прве три године после стицања Бизниса. CRH ће остварити ове синергије спровођењем програма набавке, смањењем трошкова путем оперативног унапређења и услугама подршке реструктурирању. Ове процењене финансијске користи зависе од стицања и не могу се остварити самостално. Трансакција ће створити додатну вредност за акционаре дајући им прилику да прерасподеле капитал уз увећање вредности у регионима који су у опоравку.

Подносилац очекује да ће Бизнис остварити значајан финансијски принос, као и да ће повраћај уложеног капитала бити у складу са пондерисаном просечном ценом капитала CRH-а у првој целој години власништва, са растом зараде увећане додатном вредношћу од синергија, уштедом трошкова и унапређењем оперативне ефикасности.

У односу на све утврђене релевантне чињенице у овом управном поступку, Комисија је закључила да учесници у намераваној концентрацији не послују на истим релевантним тржиштима у Републици Србији. Наиме, Бизнис који ће бити отуђен и који је до реализовања ове концентрације под контролом друштва Holcim, бави се производњом и продајом цемента, готовог бетона и агрегата, [...]. Реализацијом предметне концентрације обезбедиће се одржива и активна конкуренција, односно неће се смањити број учесника на релевантним тржиштима у Републици Србији, коју околност је Комисија посебно ценила приликом доношења своје одлуке о допуштености предметне концентрације.

Због чињенице да подносилац пријаве није активан на дефинисаним релевантним тржиштима производа у Републици Србији, становиште је Комисије да одобравање спровођења предметне концентрације неће довести до спречавања, ограничавања, или нарушавања конкуренције, односно да неће довести до стварања или јачања доминантног положаја учесника ове концентрације на релевантним тржиштима посматрано у односу на географски простор Републике Србије, те је стога закључено да се у конкретном случају ради о дозвољеној концентрацији у смислу члана 19. Закона, због чега је одлучено као у ставу I диспозитива.

Одлука у ставу II донета је применом члана 65. став 5. и члана 80. Закона, као и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Поука о правном леку:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана пријема решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Доц. др Милоје Обрадовић